

BERT JAN VAN DINTER:

‘Japanse haver hongert wortellesieaaltje uit’

De laatste paar jaar is *Avena strigosa* of Japanse haver een nieuwe loot aan de boom van lok- en vanggewassen. Vandijke Semo uit Scheemda ontwikkelde het ras ‘Exito’, dat is opgenomen in de Nationale Rassenlijst. Directielid Bert Jan van Dinter zet de pluspunten van dit ras uiteen.

Tekst: Arie Dwarswaard
Foto: Lex Broersen, VGMN

Vanaf half juni worden er door bloembollentelers weer vele hectares groenbemester ingezaaid. De reden kan drieledig zijn: stuifbestrijding, inbrengen van organische stof of het terugdringen van aaltjes of een of meer bodemziekten. Door de jaren heen is er een breed scala aan groenbemers ontwikkeld. De een heeft een goede werking op bepaalde bodemschimmels, de ander op een of meer aaltjes. De afgelopen jaren is er ook meer duidelijk geworden over neveneffecten van de diverse groenbemers. Soms is er weliswaar een positief effect op de ene aandoening, maar een negatief effect op een andere. Zo is bekend dat Italiaans raaigras en *Bladrammenas* ervoor zorgen dat *Pratylenchus* zich uitbreidt. Het Productschap Akkerbouw heeft al die kennis vorig jaar uitgewerkt in een flinke tabel. Onder die groenbemers bevindt zich ook Japanse haver ofwel *Avena strigosa*. Een haversoort die van oorsprong uit Zuid-Amerika komt, en al lang in Europa in cultuur is. Door onder meer Vandijke Semo uit Scheemda is een ras geselecteerd uit Japanse haver, dat een aantal pluspunten heeft, aldus managing director Bert Jan van Dinter.

WORTELLESIEAALTJE

Van Dinter heeft de afgelopen paar jaar gemerkt dat de belangstelling vanuit de bloembollenteelt voor Japanse haver sterk is gegroeid. Hij schrijft dat toe aan het effect dat Japanse haver heeft op *Pratylenchus penetrans*, het wortellesieaaltje dat in lelie en narcis voor schade kan zorgen. Van Dinter is duidelijk waar het gaat om het werkelijke effect: “Er wordt hier en daar beweerd dat Japanse haver een dodende werking heeft op wortellesieaaltje. Dat is niet zo. Wat er in feite gebeurt bij het telen van Japanse haver is gelijk aan zwarte braak. Japanse haver is geen gewas waarop het wortellesieaaltje zich kan vermeerderen. Hij vindt daar geen voeding in, en dus hongert Japanse haver het aaltje uit. Dat is wat er gebeurt, meer niet.”

KORTE TEELT, LANG UITVOERBAAR

De belangrijkste voordelen van het gebruik van Japanse haver zijn de snelle gewasontwikkeling en de lange periode waarin het kan worden gebruikt. Van Dinter: “Er zijn ook andere groenbemers die werken tegen het wortellesieaaltje, maar die kunnen pas in juni worden gezaaid en groeien langzaam. Met als gevolg dat onkruiden al snel de overhand krijgen als

je daar niks aan doet. Japanse haver kan al vanaf maart worden ingezaaid, en groeit snel dicht. Bovendien is het een monocotyl, waardoor er ook nog een bestrijding van bijvoorbeeld akkerdistel kan plaatsvinden met een groeistof, omdat die geen effect heeft op monocotylen. Japanse haver kent een korte teeltduur: na zes tot acht weken is het klaar, maar het gewas kan ook lange tijd blijven staan. Omdat het gewas vorstgevoelig is, hoeft het in het najaar niet te worden doodgespoten. Door de lange zaaiperiode van april tot en met september kan het voor of na een teelt worden toegepast.”

GETEST RAS

Vandijke Semo uit Scheemda, gespecialiseerd in de ontwikkeling van lok- en vanggewassen, selecteerde uit Japanse haver het ras ‘Exito’. Het ras is getest volgens de regels zoals die in Nederland gelden voor nieuwe landbouwrassen. Van Dinter: “Er zijn rassenproeven gedaan en het zaad dat wij op de markt brengen is door de NAK gekeurd op raszuiverheid en kiemkracht. Dat betekent bijvoorbeeld dat het gegarandeerd vrij is van wilde haver, een onkruid dat door de akkerbouw als zeer ongewenst wordt beschouwd. We hebben Europees kwekersrecht aangevraagd en gekregen, en het ras is opgenomen in de Nationale Rassenlijst.” Van Dinter adviseert bloembollentelers om aaltjes serieus te nemen. “De realiteit is dat aaltjes steeds belangrijker worden in alle teelten in Nederland. Bovendien stellen derde landen steeds hogere eisen op fytosanitair gebied, en daar horen aaltjes beslist bij. Dus ga goed na wat er aan aaltjes in de grond zit, en neem de bestrijding ervan serieus. Pas daar de keuze van de groenbemester op aan.”

De eerste percelen met Japanse haver zijn al gezaaid